

Î N C H E I E R E

06 martie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Emilia Popa,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Emilia Popa
împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Zepter International” Societate cu
Răspundere Limitată privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în
funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, încasarea
compensației, repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2016 Emilia Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Întreprinderii cu Capital Străin „Zepter International” Societate cu Răspundere
Limitată (în continuare Î.C.S. „Zepter International” S.R.L.) privind anularea
ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența
forțată de la serviciu, încasarea compensației, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, potrivit ordinului nr.13 din 01
aprilie 2015, a fost angajată în calitate de contabil-șef la Î.C.S. „Zepter
International” S.R.L. pe perioadă determinată, ulterior semnând un nou contract
individual de muncă.

A susținut că a activat în această funcție începând cu anul 1999, prin
intermediul unor companii de audit, iar pe parcursul activității și-a îndeplinit în mod
corect obligațiile, conformându-se prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a) din Codul
muncii, însă această obligație nu a fost respectată de către pîrîta. Odată cu
schimbarea conducerii angajatorului, administratorul a admis diverse acțiuni de
intimidare, presiune, denigrare a imaginii în colectiv, cu scopul să o determine să
demisioneze benevol.

Prin ordinul nr.12 din 05 aprilie 2016 a fost concediată conform art.86 alin. (1)
lit. f) Codul muncii.

Dovezi privind schimbarea proprietarului unității nu au fost aduse. Asociatul „UBA United Business Activities Holding AG” cu cota parte de 5% din capitalul social și-a majorat cota până la 100% prin contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 01 ianuarie 2015.

A solicitat reclamanta anularea ordinului de concediere nr.12 din 05 aprilie 2016 emis de Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. ca fiind ilegal, cu restabilirea în funcția de contabil-șef, încasarea din contul Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la lucru, începând cu 09 aprilie 2016 până la restabilirea în funcție, cu reținerea din aceasta sumă a plăților obligatorii la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și bugetul companiei de asigurări medicale, reieșind din salariul lunar care constituia suma netă de 1250 de Euro, încasarea indemnizației de concediu de odihnă anual, compensația pentru concediile nefolosite pentru 1610 zile calendaristice în perioadele: 01 noiembrie 2008 – 31 decembrie 2008 pentru 91 de zile calendaristice; 01 ianuarie 2009 – 31 august 2009 pentru 243 zile calendaristice; 01 septembrie 2011 - 31 decembrie 2011 pentru 122 zile calendaristice; 01 ianuarie 2012-31 decembrie 2012 pentru 366 zile calendaristice; 01 ianuarie 2013 - 31 decembrie 2013 pentru 365 zile calendaristice; 01 ianuarie 2014 - 31 decembrie 2014 pentru 364 zile calendaristice și 01 ianuarie 2015 - 28 februarie 2015 pentru 59 zile calendaristice.

La fel, a menționat că la întocmirea calculului compensației pentru concediul de odihnă anual incorect s-a indicat suma retribuirii muncii, și anume: în luna februarie 2016 s-a inclus suma de 36 702,43 lei, dar de fapt trebuia de inclus suma de 37 033,41 lei; în luna martie 2016 s-a inclus suma de 36 888,49 lei, dar trebuia de inclus suma de 38 908,88 lei, respectiv solicită încasarea diferenței de calcul a compensației pentru concediul de odihnă nefolosit în mărime de 160 602,51 lei.

Prin cerere suplimentară, reclamanta Popa Emilia și-a concretizat cerințele din acțiune, solicitând instanței anularea ordinului nr.12 din 05 aprilie 2016, restabilirea în funcția de contabil-șef al Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. începând cu data de 09 aprilie 2016, încasarea de la ÎCS „Zepter International” SRL a despăgubirii pentru perioada absentei forțate de la muncă pornind de la mărimea salariului lunar de 1350 Euro net, începând cu 06 aprilie 2016 și până la restabilirea în funcție, cu obligarea achitării lunare a plăților obligatorii la bugetul public național, bugetul asigurărilor sociale și bugetul asigurărilor în medicină, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a compensației concediilor de odihnă anuale nefolosite în mărime de 160 602,51 lei net, cu obligarea achitării lunare a plăților obligatorii la bugetul public național, bugetul asigurărilor sociale și bugetul asigurărilor în medicină, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a plății suplimentare în mărime de 19 593,51 lei în baza art. 330 al Codului muncii – 0,1 % pe zi pentru neachitarea în termen a compensației concediilor anuale nefolosite, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a datoriei la salariu, neachitat conform contractului din a.2008 pentru perioada anilor 2009 - 2010 în sumă de 3400 Euro cu obligarea achitării lunare a plăților obligatorii la bugetul public național, bugetul asigurărilor sociale și bugetul asigurărilor în medicină, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a datoriei la salariul neachitat conform contractului din 01 ianuarie 2011 pentru perioada anului 2011 în sumă de 1600 de Euro net, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a datoriei la salariul neachitat conform contractului din 01 ianuarie 2013 pentru perioada anului 2013 în sumă de 850 Euro,

încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a datoriei la salariu neachitat conform contractului din 01 ianuarie 2014 pentru perioada anilor 2014 - 2016 în sumă de 1326 de Euro net; încasarea plății suplimentare în mărime de 11 454,55 Euro, în baza art. 330 Codul muncii solicită încasarea a 0,1 % pe zi pentru neachitarea în termen a salariului, încasarea de la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul judecării cauzei (f.d. 67-68).

Prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins integral cererea de chemare în judecată înaintată de Popa Emilia împotriva Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în serviciu, încasarea salariului, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, încasarea compensației, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată și ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că ordinul de concediere a Emiliei Popa are caracter legal, fiind schimbat proprietarul întreprinderii, ultimul s-a folosit de dreptul său de a decide cine va activa în continuare la Î.C.S. „Zepter International” S.R.L., instanța nefiind competentă să cenzureze dacă sunt sau nu motive justificate pentru ca pîrîtul să recurgă la o asemenea măsură. Totodată, a fost respectat și termenul de 3 luni prevăzut de lege. Temeiuri de anulare a ordinului instanța nu a stabilit. Cerința privind restabilirea în funcție a fost respinsă, or aceasta fiind subsecventă cerinței de bază, care a fost respinsă. În consecință a fost respinsă și cerința privind încasarea despăgubirii pentru absență forțată de la muncă, așa cum aceasta este subsecventă cerinței de reintegrare în serviciu, care a fost respinsă.

Instanța de fond a respins cerința încasării compensației concediilor de odihnă anuale nefolosite, pe motiv că acestea sunt solicitate în cadrul raporturilor juridice de prestări de servicii, în acest sens nefiind aplicabile prevederile legislației muncii privind încasarea acestei compensații.

Instanța a respins și cerința privind încasarea datoriei la salariu neachitat pretins de reclamantă, așa cum a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție pînă la 04 iulie 2013, dar care excede termenul de prescripție de trei ani pînă la depunerea acțiunii în instanță la 04 iulie 2016.

Cerința privind încasarea salariului neachitat conform contractului pentru perioada anului 2013, 2014–2016 a fost respinsă ca neîntemeiată or, potrivit materialelor dosarului Î.C.S. „Zepter International” S.R.L a calculat și achitat pe card Emiliei Popa toate plățile necesare.

Cerințele privind încasarea compensației în mărime de 0,1% pe zi pentru neachitarea în termen a salariului neplătit, cât și încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, sunt subsecvente și care pot fi admise doar în cazul admiterii cerinței de bază, care însă în cazul dat au fost respinse.

Coroborînd circumstanțele de fapt constatate la normele de drept specifice litigiului, instanța a concluzionat că, cele invocate de reclamantă relevă caracterul declarativ al cererii, fiind lipsit de esență, astfel fiind respinsă.

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Emilia Popa și s-a menținut hotărîrea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a menționat că instanța de fond just a constatat că acțiunea reclamantei este neîntemeiată și necesită de respins.

La 20 decembrie 2018 Emilia Popa a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 31 martie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (2), lit.a), b), c) Cod de procedură civilă.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei. A menționat că nu este de acord cu constatarea instanței de fond din pct.65, care eronat se bazează pe răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii nr.1964 din 17 ianuarie 2017, care de fapt nici nu i-a fost prezentată. Nu este de acord cu concluziile instanțelor ierarhic inferioare care califică contractele de muncă încheiate Î.C.S. „Zepter International” S.R.L. ca fiind contracte civile și constatarea că în caz că persoană fizică activează concomitent în altă companie și are statut de salariat, ultima asigură concediu de odihnă anual. Salariatul are dreptul la concediu de odihnă anual de la toate locurile de muncă conform art.112, 113 Codul muncii.

Astfel instanța de apel a examinat cauza superficial, nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 30 octombrie 2018 (f.d. 211), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părțile procesului.

Prin urmare recursul declarat de către Emilia Popa, la 20 decembrie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Emilia Popa, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept

procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Emilia Popa, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute

în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Emilia Popa.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Emilia Popa.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh